

UNIWERSYTECKIE CENTRUM PRZYRODNICZE IM. PROFESORA ANDRZEJA MYRCHY

Bocian biały – zwiastun wiosny

Szkoła Podstawowa

Pomoce dydaktyczne: atlasy, klucze, strony internetowe

1. Posłuchaj na temat bociana białego.

Bocian biały w Polsce występuje na terytorium całego kraju. W Europie ten ptak jest uważany za symbol szczęścia i płodności. W wielu opowieściach to bociany przynoszą dzieci, a gniazdo zbudowane na dachu domu gwarantuje szczęście jego mieszkańcom. Chyba każde dziecko rozpoznaje bociana po czerwonym dziobie i nogach. Samiec i samica bociana wyglądają tak samo. Małe bocianki mają dzioby czarne. Najchętniej zamieszkuje wilgotne tereny i podmokłe łąki, gdzie znajduje wiele drobnych zwierząt. Zjada owady, gryzonie, żaby, jaszczurki, węże, pisklęta ptaków, ryby. Chętnie buduje gniazdo w pobliżu osad ludzkich i co roku do niego wraca. Często ludzie przygotowują podstawę do tego gniazda, chcąc zachęcić bociany do osiedlenia się obok ich domu. Jest ono olbrzymie, zbudowane z grubych gałęzi i wysłane różnymi materiałami. Powracające do gniazda bociany rozpoczynają naprawę swojego mieszkania. Jest ptakiem wędrownym, na zimę odlatuje na południe Europy lub do Afryki, pokonując około 8 000 km. Lot trwa nawet 4 miesiące. Ciekawostka: Polska ma najliczniejszą na świecie populację bocianów białych. Mówi się, że co piąty bocian jest Polakiem. Gniazduje u nas 30 tysięcy par. Bocian biały żyje ok 20 lat.

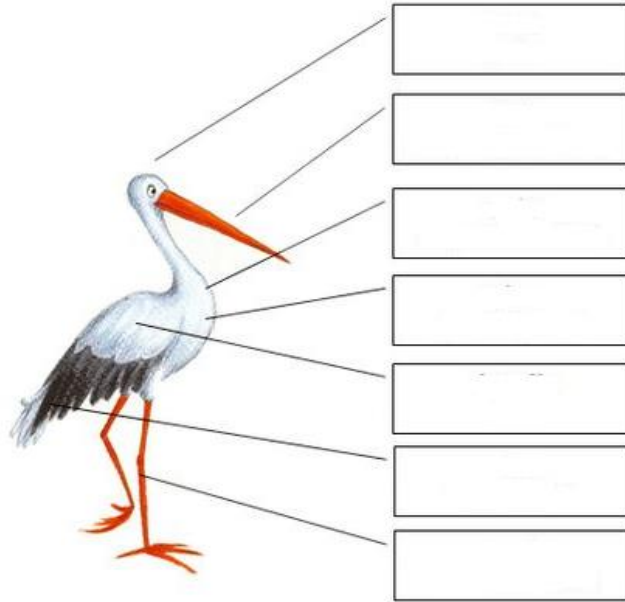
Źródło: Skrzydlaci_przyjaciele-ptaki_chronione_w%20Polsce.pdf

Bocianie gniazdo (Fot. Janusz Kupryjanowicz)

2. Na poniższym rysunku zaznacz poszczególne elementy budowy ciała bociana białego. Wykorzystaj podane słownictwo.

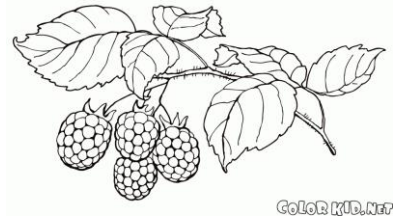
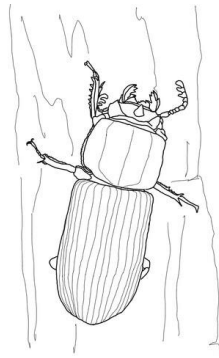
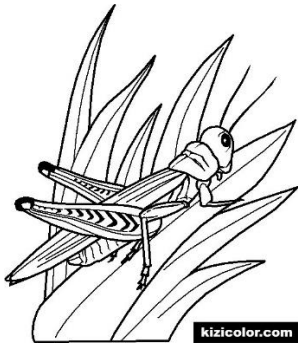
głowa, tułów, noga, pióra, szyja, skrzydło, dziób

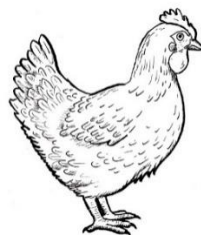
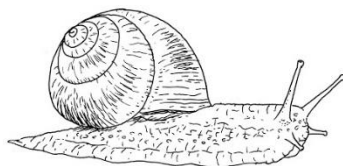
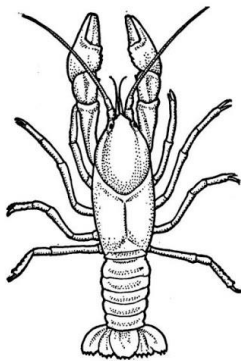
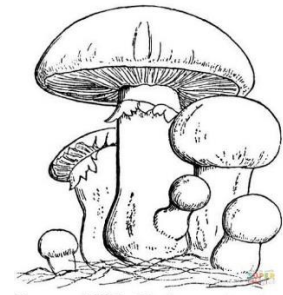
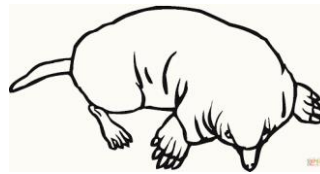
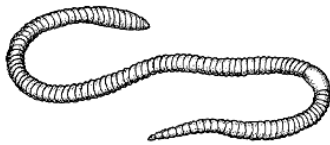
Źródło: <https://pl.pinterest.com/pin/173740498111752447/>

3. Czy bociany jedzą tylko żaby? Zaznacz kółkiem co jedzą bociany.

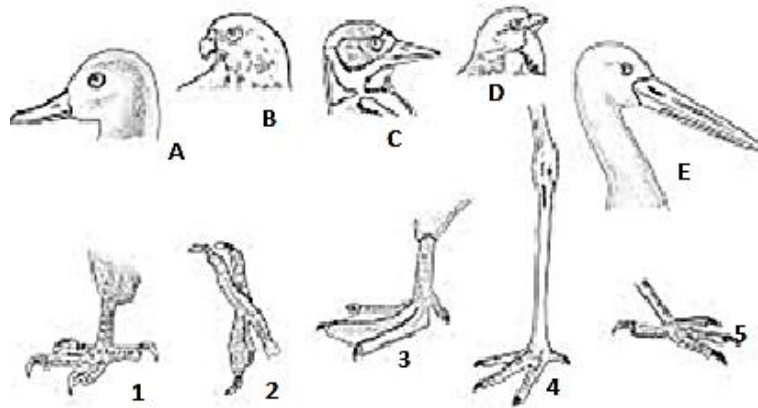
Color Kid.net

Źródło:
<https://www.przedszkola.edu.pl/kolorowanka/>
<http://www.supercoloring.com/pl/kolorowanki/>

4. Na poniższych rysunkach przedstawiono (bez uwzględnienia skali wielkości) schematy dziobów kilku ptaków (A-E) oraz ich kończyny tylne (1-5). Dopasuj oznaczenie literowe - dziób bociana białego oraz oznaczenie cyfrowe - jego kończyny tylnej.

BOCIAN BIAŁY – Dziób i kończyna tylna

Źródło: <https://encrypted-tbno.gstatic.com/images?q=tbn%3AANd9GcStYfN-iL3LUCI5yUVLBCH7MJGYroEZ3RzZ9P37RHg5I4kInp-j&usqp=CAU>

5. Wskaż na mapie trasy przelotu i orientacyjny zasięg występowania bociana białego.

<p>TRASY PRZELOTU I ORIENTACYJNY ZASIĘG WYSTĘPOWANIA BOCIANÓW</p> <p>Źródło: PAP</p>	<p>http://tpdw.pl/?144,trasy-migracji-bociana-bialego</p>
<p>Wypisz zimowiska bociana białego w Afryce (kraje):</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>Wędrowka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - do 8000 km - ok. 200 km dziennie - trwa ok. 4 miesiące

6. Rok z życia bociana białego - **Bociani kalendarz**

Cykl migracyjny bociana białego

I. STYCZEŃ

Polskie bociany przebywają na zimowiskach w Afryce

VII. LIPIEC

Młode bociany osiągają rozmiary osobników dorosłych, uczą się latać

II. LUTY

Bociany przygotowują się do powrotu

VIII. SIERPIEŃ

Bociany odlatują na południe

III. MARZEC

Przelot do Europy przez Kanał Sueski

XIX. WRZESIEŃ

Bociany przelatują nad Bosforem, odpoczywają w Izraelu i pod koniec miesiąca dolatują do Egiptu

IV. KWIECIEŃ

Naprawa gniazd lęgowych

X. PAŹDZIERNIK

Część ptaków pozostaje w Sudanie, Ugandzie i Etiopii, pozostałe lecą dalej na południe

V. MAJ

Wykluwają się pisklęta, okres intensywnego karmienia i wychowywania młodych

XI. LISTOPAD

Niektóre bociany kończą wędrówkę w Kenii, Tanzanii lub Zambii, reszta leci dalej na południe

VI. CZERWIEC

Okres dorastania młodych bocianów

XII. GRUDZIEŃ

Najwytrwalsze bociany docierają do Republiki Południowej Afryki

7. Quiz

Bociany biały wracają z Afryki:

- a. na przełomie lipca i sierpnia
- b. na przełomie marca i kwietnia
- c. na przełomie października i listopada

Bocian biały jest ptakiem:

- a. roślinożernym
- b. owocożernym
- c. mięsożernym

Żaby są:

- a. ulubionym przysmakiem bociana białego
- b. rzadko zjadany przez bociana białego
- c. spotykane w gnieździe bociana białego

Bocian biały jest:

- a. zagrożony wyginięciem
- b. niezagrożony wyginięciem
- c. nieobjęty ochroną

Bociany biały odlatują z Polski na południe:

- a. w czerwcu
- b. w lipcu
- c. w sierpniu
- d. w listopadzie

Gdzie najdalej na południu w Afryce bociany biały zimuja:

- a. w Kenii
- b. w Etiopii
- c. w Tanzanii
- d. w RPA

Ile jaj składa bocian biały w jednym lęgu:

- a. 10-13
- b. 20-23
- c. 3-5
- d. 8-10

Gniazdo bociana białego zbudowane jest z:

- a. z gałęzi i patyków
- b. z piasku i gliny
- c. mieści się w dziupli na drzewie
- d. mieści się na ziemi, na brzegu rzeki

8. Bocian biały i bocian czarny – porównanie.

Na podstawie atlasów ptaków uzupełnij dane dt. bociana czarnego.

 <p style="text-align: right; font-size: small;">Fot. J. Kupryjanowicz</p>	 <p style="text-align: center; font-size: small;">http://ptaki.info/bocian_czarny</p>
<p>BOCIAN BIAŁY</p>	<p>BOCIAN CZARNY</p>
<p>Długość ciała: 110-115 cm Siedlisko: osady ludzkie Ptak wędrowny Gatunek chroniony</p>	<p>Długość ciała: Siedlisko: Ptak: Gatunek:</p> <p>Bardziej płochliwy od bociana białego</p>

9. Kilka miast i gmin w Europie, w tym również w Polsce posiada w herbie bociana z racji jego historycznego lub obecnego występowania na danym obszarze geograficznym. Poniżej widzisz Herby polskich i europejskich miast i gmin (źródło: www.wikipedia.org). Pod każdym na podstawie dostępnych źródeł wpisz nazwę miasta lub prowincji, które w swym herbie mają motyw bociana.

Pomogą Ci poniższe nazwy miast.

AMURSK (Rosja), HAGA (Holandia), ARTSIZ (Ukraina), HEVES (Węgry), GERSTUNGEN (Niemcy), GODKOWO (Polska), REMIGOŁA (Litwa), SAVOILLAN (Francja), KARNICE (Polska), KAWĘCZYN (Polska), STOLIN (Białoruś), HOMOKMÉGY (Węgry)

	
<p>.....</p>	<p>.....</p>
	
<p>.....</p>	<p>.....</p>
	
<p>.....</p>	<p>.....</p>

